

større Penge kan en Grønlænder, saa vidt jeg ved, ikke faa. Naar en Grønlænder faar et større Beløb til gode eller leverer Produkter for et større Beløb, faar han altsaa, saa vidt jeg kan forstaa det, nogle Tører, Femører, Toører eller Enører, og for Resten faar han en Seddel, hvorpaa der staar, at han har saa og saa meget til gode; og det er disse Kreditsedler, som gaa tilbage, og som blive de Sparemidler, som det grønlandske Samfunds Medlemmer altsaa have indestaaende i Sparekassen herhjemme, og som, saa vidt jeg ved, beløbe sig til ca. 120,000 Kr., maaske noget mere, jeg ved ikke bestemt Beløbet. Men det er klart, at dette er kontante Penge, som „Den grønlandske Handel“ har faaet. For hvis de ikke havde kunnet give Grønlænderne disse Kreditsedler, som gaa tilbage, skulde de jo have udredet kontante Penge til Grønlænderne. Se, de Beløb, som paa denne Maade ere gaaede ind i „Den grønlandske Handels“ Direktions Kasse, maa den være fuldkommen forpligtet til selv at forrente, og jeg haaber, at det skal være tilstrækkeligt her at pege derpaa til at faa en saa klar Forpligtelse anerkendt. Det er saa meget mere rimeligt, som man ved Sparekassernes Stiftelse lovede Grønlænderne, at de skulde faa 4 pCt. af de Penge, de indsatte i Sparekassen, og det kunde ikke paa nogen Maade falde Grønlænderne ind, at man forrentede deres Sparepenge paa den Maade, at man tog af deres egne Midler til at betale Renterne med. Men det er klart, at de Folk, altsaa „Den grønlandske Handels“ Direktion, hvem Sparemidlerne betroedes til, maatte ogsaa sørge for Forrentningen, saa de 4 pCt., som tilkomme Grønlænderne af deres Sparemidler, indsatte i Sparekassen her og bestyrede af Direktionen, ere, saa vidt jeg kan skønne, en fuldkommen lovmedholdelig Fordring, som de grønlandske Sparere have paa den danske Stat. Jeg kan ikke se rettere, og det er ogsaa ganske utvivlsomt, at naar den grønlandske Handel har benyttet de grønlandske Hjælpekasser til derved at forrente Sparernes Midler, har i Virkeligheden den grønlandske Handels Direktion forbrugt de grønlandske Hjælpekassers Midler i egen Interesse, naturligvis ikke i Direktionens Interesse, men i den grønlandske Handels, Monopolhandelens, Interesse. Disse Midler, som tilhøre det grønlandske Samfund, ere gaaede i Monopolhandelens Kasse. Ved Resolutionen af 1901 tog man nu yderligere 28,000 Kr. af Fælleskasserne og væltede den fremtidige

Forpligtelse til at forrente Sparemidlerne over paa Fælleskasserne. Det er herimod, at Forstanderskabet i Godthaab har protesteret, og det har ganske Ret, naar det anstiller den Betragtning, at hvis dette skulde være rigtigt, og hvis det skal opretholdes, maa det opfordre Grønlænderne til aldeles ikke at spare, men at fordr alle de Beløb, som tilkomme dem for deres Produkter, udbetalte kontant. Thi naar de sende Penge her hjem, blive deres egne Midler forbrugte til at forrente Sparemidlerne med, og det er endda Midler, som skulde tjene almene Samfundsformaal. Det skulde Fælleskassernes Midler nemlig. Der er desuden den Uretfærdighed her, at de Mænd, som sende Sparemidler her hjem, og de Mænd, som afgive de Midler, hvoraf Fælleskassernes Beholdning fremkommer, ikke ere de samme. De Folk, som opspare Midler, ere i Almindelighed Folk, der staa i den grønlandske Handels Tjeneste, men det er ikke de grønlandske Fangere. Derimod er det hos disse, at man opkræver de Midler, som gaa ind i Fælleskasserne. Det vil altsaa sige, at naar man bruger Fælleskassernes Midler til at forrente Sparernes Indskud, komme de grønlandske Fangere til at forrente de Penge, som de grønlandske Underbetjente og Kivfakkere opspare, og det er i højeste Grad uretfærdigt. Forholdet er f. Eks. ved Godthaab det, at af 60 Sparere var der kun to Fangere, men det bliver Fangerne, der komme til at betale alle de Midler, hvormed samtlige Spareres Sparepenge blive forrentede.

Naar saa Fællesfonden skal forrente Enkeforsørgelseskassernes Midler, viser det sig ogsaa, at Enkeforsørgelsen er en Forsørgelse af de Folk, som have staaet i Handelens Tjeneste og ere indfødte eller ere danske Underbetjente, der ere grønlandsk gifte. Disse Underbetjentes Enker har den grønlandske Handel altid nægtet at pensionere. De skulde selv indskyde Midler til deres Pension. Den grønlandske Handel har taget Mandens Arbejds-kraft og hans Flid og hans Duelighed, medens han var i sin Manddom, men den bidrager ikke noget til Enkeforsørgelsen. De Midler, der blive indskudte til Enkeforsørgelsen, paalægger den Fællesfonden at forrente, men Fællesfonden tilvejebringes ved de grønlandske Fangeres Midler. Det vil altsaa sige, at man vælter Forrentningen af disse Midler, som tjene til at forsørge Enkerne efter Underbetjente i den grønlandske Handel, over paa de grønlandske Fangere. Dette er igen en saa